

PRESTIGIUL INTERNAȚIONAL AL PĂPUȘARILOR ROMÎNI

Stau și depân vechi amintiri... Teatrul de marionete? Un grup de cîțiva entuziaști, cei mai mulți studenți (oare își mai amintesc de zilele acelea „studenții“ Ion Vlad și Aurel Stoicescu, azi nume cunoscute în arta plastică romînească?), și o mare animatoare: Lucia Calomeri. O bătrînă profesoară, pasionată, dezinteresată, organiza, sub auspiciile Sindicatului Învățătorilor al Casei Școalelor, spectacole de marionete. Spectacolele noastre erau fruste, puțin stingace; noi înșine, geografi și navigatori ai călătoriilor pe care le întreprindeam pe scena cea mică... De unde repertoriul, de unde banii necesari pentru spectacole?... Din belșug aveam numai entuziasm și setea de a învăța fără preget, iar spectacolele noastre semănau puțin și cu tradițio-

nalele reprezentații de bilci ale popularului Vasilache. Cu lădița de păpuși după noi, am făcut drumuri lungi și întortocheate, am străbătut prin școli și cămine culturale, am avut sedii și într-un vagon uriaș, instalat pe un loc viran, și într-o sală de cinema... Și iată, în anul 1945 se deschide teatrul „Țândărică“. Avem un sediu, un nucleu de repertoriu... Și avem și salarii... Și avem și succes. Anul 1949 consacră un nume, un stil, un teatru ce avea să-și cîștige răsunset mondial: „Țândărică“ devine teatru de stat.

Am jucat în: *Spre mările Sudului*, *Cîrcul „Țândărică“*, *Pădurea fermecată*, *Sirena cea mică*, *Galoșul fermecat*, *Harap Alb*, *Cîrcul „Atlantic“*, *Călușul cocoșat*, *Giscănelul*, *Umor pe sfori*, *Povestea porcului*, *Punguța cu doi bani*,

Milioanele lui Arlequin. Acestea sînt spectacolele marionetelor. Păpușile și-au avut și ele marile lor succese, cele două colective năzuindu să fie două paralele... ce tind să se ajungă și să se depășească. I-am fost „mamă” lui „Tăndărică”, creație plastică realizată de Ella Conovici. Zi după zi, an după an, s-au cristalizat, sub comenziile sforților, pașii vioi, gesturile de ștrengar isteț ale păpușii, azi efigie teatrului nostru.

Ca în orice sector al artei (poate și mai mult aici, unde minuirea marionetei e strîns legată de o mare abilitate tehnică), drumul spre realizare e legat de o luptă aprigă cu inerția, de veșnice și innoitoare căutări, de exerciții ades epuizante. Acceptarea de către spectator a convenției (legată de firele vizibile ce conduc personajele în scenă) cere o înaltă măiestrie, pasiune și dăruire. Azi avem minunatele condiții materiale pe care le visam pe vremea cînd eram elevii doamnei Calomeri, și drumul spre desăvîrșire e strîns legat de conștiința profesională a artistului. Și, desigur, datorită acestor condiții, drumurile teatrului nostru au fost incununate de succes. Drumuri, la figurat, dar și la propriu. Turnee: 1957 — Festivalul de la Moscova; în același an, turneu în Cehoslovacia, apoi în R.A.U.; în 1959: în R.D.G., R.F.G.; în 1960, în R. P. Ungară; în 1961, în U.R.S.S. și R. P. Polonă etc.

„Tăndărică” e azi un nume cunoscut și, fără falsă modestie, trebuie să amintim că în toate clasamentele specialiștilor, teatrul nostru e calificat drept unul dintre cele mai bune din lume, dacă nu chiar cel mai bun... Aici s-au realizat *Micul Prinț... Apolodor... Cu*

o legitimă mîndrie așa vrea să amintesc de modesta mea contribuție la înființarea primului teatru de stat din R.A.U. Îmi face plăcere să citesc rîndurile scrise în ziarul *Al Ahbar* despre Ioana Constantinescu și subsemnata:

„Ioana a început să caute, printre personajele egiptene cunoscute, tipurile cele mai reprezentative pentru eroii teatrului de marionete, iar Dorina să caute, printre sutele de tineri și tinere care s-au prezentat la concurs, pe cei care pot da mai bine viață păpușilor pe planșeta teatrului... Dorina a preluat toate păpușile de la colega sa, care a terminat confecționarea lor, și a început să-i învețe pe cei opt băieți și o fată cum să le miște pe scenă... După șapte luni, fiecare specialistă și-a terminat misiunea: Ioana a creat păpușile care apar pe scenă, iar Dorina a reușit să-i învețe pe elevii săi secretul mișcării acestora...”

Acesta a fost, pe scurt, istoricul muncii noastre la umbra piramidelor, unde l-am ajutat pe Chater Hasan, un confrate egiptean de-al lui „Tăndărică”, să apară „în lume”...

E unul dintre nenumăratele aspecte ale prestigiului internațional de care se bucură teatrul de păpuși românesc — prestigiul de care mă simt strîns legată și prin faptul că port astăzi titlul de artistă emerită. Titlul cinstește și pe neștiuții păpușari anonimi, care ne-au transmis flacăra pasiunii lor... E un titlu care obligă la... Dar, în loc să înșir multitudinea sarcinilor de creație care ne stau în față, le-aș rezuma în două cuvinte: *artist cetățean.*

Dorina Tăndărescu
artistă emerită

Scenă din „Mina cu cinci degete” de Al. Andî și Mircea Crișan, unul din primele mari succese ale lui „Tăndărică”. Regia: Margareta Niculescu

